

Nationaal Rapporteur Mensenhandel
en Seksueel Geweld tegen Kinderen

De strafbaarheid van seks met minderjarigen tegen betaling

*Bescherming van de seksuele
integriteit van kinderen*

FACTSHEET

Bescherming van de seksuele integriteit van kinderen

Op 12 juni 2015 deed de rechtbank Limburg uitspraak in de zogenaamde Heerlense zedenzaak. De zaak ging over uitbuiting in de prostitutie van twee respectievelijk 14 en 15 jaar oude meisjes. Vier verdachten stonden terecht voor het uitbuiten van deze meisjes in de prostitutie, oftewel mensenhandel, één verdachte voor het kopen van seks van deze meisjes.

Een week later behandelde de rechtbank Limburg de zaak van de mensenhandelaar in de zogenaamde Valkenburgse zaak. Daar ging het om een meisje van 16. En in juli staan de klanten van dit meisje terecht.

Beide zaken gaan over mensenhandel, bewezen dan wel tenlastegelegd, en over het kopen van seks van een minderjarige. Wel is er een verschil in hoe de wetgever dit strafbaar heeft gesteld. Seks met kinderen jonger dan 16 jaar is altijd strafbaar omdat zij nog niet seksueel volwassen zijn voor de wet. Seks met een kind van 16 of 17 jaar is strafbaar wanneer ervoor betaald wordt.

De bescherming van de seksuele integriteit van minderjarigen staat in deze zaken centraal. Het gaat in beide gevallen om een zedendelict, om het plegen van ontucht met een minderjarige. Seks tegen betaling met een kind jonger dan 18 jaar is altijd strafbaar.

De aandacht die met name de Valkenburgse zaak in de media heeft gekregen en ongetwijfeld weer zal krijgen als de 'klanten' terechtstaan heeft mij doen besluiten dit soort zaken nader te bekijken. En het gaat daarbij niet alleen over meisjes, maar ook over jongens. Mijn onderzoek daarnaar komt in het najaar uit. Als voorloper daarop geldt deze factsheet waarmee ik de achtergrond van de bescherming van de seksuele integriteit van minderjarigen toelicht.

C.E. Dettmeijer-Vermeulen,
Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

In het najaar brengt de Nationaal Rapporteur een rapport uit over strafzaken waarin verdachten berecht zijn voor seks tegen betaling met minderjarigen.

Seks met minderjarigen tegen betaling is altijd strafbaar

De bescherming van de seksuele integriteit van minderjarigen is neergelegd in het Wetboek van Strafrecht. Het tegen betaling hebben van seks met een kind dat jonger is dan 18 jaar is altijd strafbaar.

Seks met kinderen jonger dan 16 jaar is sowieso strafbaar, of er voor wordt betaald of niet, en wordt ontucht genoemd. Het ontuchtige karakter is gelegen in de leeftijd en hangt samen met de seksuele minderjarigheid onder de 16. Het tegen betaling plegen van seksuele handelingen bij een kind jonger dan 16 kan verschillende soorten zedenmisdrijven opleveren zoals ontucht of verleiding. Het is afhankelijk van de aard van de seksuele handeling en de leeftijd van het kind onder welk wetsartikel de gedraging strafbaar is gesteld.

Seks tegen betaling met een kind jonger dan 18 jaar is altijd strafbaar

Hoewel kinderen van 16 en 17 jaar volgens de wet seksueel volwassen zijn is het tegen betaling seks hebben met een kind van deze leeftijd toch strafbaar gesteld. Hiermee worden 16- en 17-jarigen beschermd tegen commerciële seks. Het betalen voor de seks maakt de seks ontuchtig en is een zedendelict op grond van [artikel 248b Wetboek van Strafrecht](#).

Voor de strafbaarheid maakt het niet uit of het kind is gedwongen tot seksuele handelingen. Ongeacht of het kind het zelf wilde of leek te willen, en ook wanneer het kind het zelf voorstelde is sprake van een zedendelict. Daarnaast doet niet ter zake of de dader dacht dat degene die hij betaalde voor seks volwassen was.

Geen 'jeugdprostitutie' maar een zedenmisdrijf met een minderjarige

Nederland kent een prostitutiebeleid dat vrijwillige prostitutie door meerderjarigen reguleert. Prostitutie door minderjarigen is echter altijd illegaal. Artikel 248b dat betaalde seks met 16- en 17-jarigen verbiedt wordt ook wel als 'jeugdprostitutie' aangeduid. Maar er zijn ook gevallen waarin met minderjarigen van 14 of 15 of zelfs jonger seksuele handelingen tegen betaling worden verricht. Het scheidt een verkeerd beeld al deze vormen van betaalde seks vanuit het perspectief van het gelegaliseerde prostitutiebeleid te bekijken. Het gaat in al deze gevallen om een zedenmisdrijf met een minderjarige. Deze minderjarige moeten wij als samenleving beschermen.

Ook als het kind het zelf wilde, of leek te willen, is sprake van een zedendelict

De minderjarige leek al volwassen

Seks met een minderjarige tegen betaling is altijd strafbaar, ook wanneer de minderjarige zegt dat hij of zij 18 jaar of ouder is en er als een volwassene uitziet. Ter bescherming van de minderjarige ligt de verantwoordelijkheid om te controleren of het daadwerkelijk geen kind jonger dan 18 jaar betreft dus volledig bij degene die van plan is seks te hebben tegen betaling.

Ze wilde het zelf. Toch?

Instemming van de minderjarige doet niet af aan de strafbaarheid. Het is niet van belang of er sprake was van dwang. De bescherming van het kind staat centraal.

Welke straffen kunnen worden opgelegd?

Het hebben van seks tegen betaling met een kind jonger dan 16 kan verschillende soorten zedenmisdrijven opleveren. Aangezien deze zedenmisdrijven allemaal andere strafbedreigingen kennen, lopen de straffen die de rechter kan opleggen voor seks tegen betaling met een kind jonger dan 16 uiteen van 2 jaar gevangenisstraf voor sommige [hands-off vormen](#), tot maximaal 16 jaar gevangenisstraf voor de zwaarste [hands-on vorm](#).

Iemand die tegen betaling seks heeft met een kind van 16 of 17 jaar kan maximaal 4 jaar gevangenisstraf krijgen. Recent heeft het Openbaar Ministerie een [richtlijn](#) opgesteld met uitgangspunten voor de strafafs in deze zaken.

Wanneer is er sprake van mensenhandel?

Behalve degene die tegen betaling seks heeft met een minderjarige kan ook een derde persoon strafbaar zijn als deze bijvoorbeeld de minderjarige tot de betaalde seks heeft aangezet of profijt trekt uit de uitbuiting van de minderjarige. Het gaat dan om mensenhandel. Deze derde persoon is dus een mensenhandelaar en is ook strafbaar als de minderjarige 'het zelf wilde'. Het doet niet ter zake of de minderjarige is gedwongen en of de minderjarige eerder al in de prostitutie werkzaam was.

Veroordelingen voor seks met minderjarigen tegen betaling

Ten aanzien van seks tegen betaling met een kind jonger dan 16 is het aantal rechterlijke uitspraken moeilijk te achterhalen. Dit komt omdat het om verschillende zedendelicten kan gaan en het aspect van betaling vaak niet terugkomt in de uitspraken aangezien dat aspect niet in alle gevallen van belang is voor de strafbaarheid. Voorbeelden van zaken waarin seks tegen betaling met een kind jonger dan 16 jaar speelde zijn [ECLI:NL:RBNNE:2015:933](#) en [ECLI:NL:RBLIM:2015:4956](#).

De strafbaarheid van seks met een kind van 16 of 17 jaar is neergelegd in artikel 248b Wetboek van Strafrecht. Een analyse van gepubliceerde uitspraken op [rechtspraak.nl](#) leert dat sinds de inwerkingtreding in 2000 van artikel 248b Sr 15 keer een verdachte op grond van dat wetsartikel is veroordeeld door de laatste feitelijke instantie voor seks tegen betaling met een 16- of 17-jarige. De seks vond bijvoorbeeld plaats in het bos, in een auto, op een oppasadres of de verdachte nam de minderjarige mee naar een hotel.

Het doet niet ter zake of de dader dacht dat degene die hij betaalde voor seks volwassen was

In 6 zaken werd de verdachte bovendien veroordeeld voor andere zedendelicten, zoals bezit van kinderpornografie. Daarnaast komt in 7 zaken duidelijk een link met mensenhandel naar voren. In 4 zaken is een vorm van mensenhandel tenlastegelegd en in 3 zaken is de opsporing gestart met een onderzoek naar mensenhandel.

Waar kunnen vermoedens gemeld worden?

Personen die vermoeden dat iemand die geld ontvangt voor seksuele handelingen nog geen 18 jaar is kunnen dit melden bij de [politie](#) of, indien de melder geheel anoniem wil blijven, bij [Meld Misdaad Anoniem](#). Het melden van minderjarigen die tegen betaling seks hebben is van groot belang om hen te kunnen beschermen.

De Nationaal Rapporteur rapporteert over de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland

Wat doet de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen?

De Nationaal Rapporteur rapporteert over de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland en heeft een onafhankelijke positie. De rapporteur monitort de effecten van het beleid dat op deze terreinen wordt gevoerd, signaleert knelpunten en doet aanbevelingen om de aanpak te verbeteren. De rapporteur heeft geen opsporingsbevoegdheden en is geen klachteninstantie.

Wie is de Nationaal Rapporteur?

De Nationaal Rapporteur is Corinne Dettmeijer-Vermeulen. Zij wordt in haar werkzaamheden ondersteund door een team van onderzoekers afkomstig uit diverse disciplines.

Welke activiteiten verricht de Nationaal Rapporteur?

De Nationaal Rapporteur verzamelt kwantitatieve en kwalitatieve gegevens door het doen van eigen onderzoek, intensief contact te onderhouden met het veld, het organiseren en bijwonen van conferenties en deel te nemen aan taskforces en expertgroepen. De onderzoeksresultaten en de hieruit voortvloeiende aanbevelingen publiceert de rapporteur in openbare (deel)rapportages. Deze bevatten ook beschrijvende informatie over het fenomeen, relevante wet- en regelgeving en de aanpak: preventie, opsporing en vervolging van daders en hulpverlening aan slachtoffers. De rapporteur monitort of en hoe de aanbevelingen in de praktijk vorm krijgen. Omdat mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen dikwijls grensoverschrijdende aspecten kennen, is de rapporteur ook op internationaal niveau actief.

Postadres

Postbus 20301
2500 EH Den Haag
Telefoon: 070 370 45 14
www.nationaalrapporteur.nl
@NLRapporteur

juni 2015